

Keizerskroon kan op pot

• TEKST : PAUL VAN LEEUWEN EN JOHN TROMPERT, PPO SECTOR BLOEMBOLLEN

• FOTO : PPO SECTOR BLOEMBOLLEN

Fritillaria imperialis is goed te forceren als potplant. Door de koeltemperatuur aan te passen en iets minder lang te koelen blijven de planten korter zonder remstof. Afhankelijk van de soort zijn er kleine verschillen in de preparatie. Teelttechnisch is het forceren goed mogelijk; de geur van de plant vormt nog een zwak punt.

PPO sector Bloembollen gaat sinds enkele jaren na of *Fritillaria imperialis* of Keizerskroon te forceren is. Twee jaar geleden bleek al dat forceren als snijbloem goed kan. Tevens bleek dat met temperatuurbehandelingen en de juiste koelduur planten veel korter gehouden konden worden. Vanwege positieve reacties is gezocht naar behandelingen die korte planten geven zonder remstofgebruik. Ook zijn meer cultivars getest. Naast 'Rubra Maxima' ook 'Premier', 'Lutea' en 'Aurora'. *Fritillaria imperialis* komt uit de regio Zuid-Turkije-Noordwest-India. De planten bloeien in het voorjaar na de lange, koude winter en gaan de droge, hete zomer in rust. Bloemaanleg vindt plaats vanaf half september door de bollen na het rooien bij 25°C te bewaren tot half september en daarna bij 17°C. Bij forceren is bloei mogelijk van half februari tot mei.

KOELTEMPERATUUR

De bollen moeten bij aflopende temperaturen worden gekoeld van 9°C naar 5°C naar 2°C. Koeling bij 9°C geeft een korte bloemstengel. Daarnaast gaat bij deze temperatuur de bloemaanleg nog door. Dat laatste is van belang omdat de bloem-

aanleg pas laat, soms na half september op gang komt. Koeling bij 5 en 2°C zorgt met name voor stengelstrekking. Na koeling bij 9°C zijn nog 4-6 weken koeling bij 5 en 2°C (2-3 weken elk) nodig om enige strekking te krijgen waardoor de bloemen gaan hangen onder de kuif. Als aan het einde van de koeling meer dan 6 weken 5°C + 2°C wordt gegeven ontstaat een langere bloemsteel. De totale koelduur is steeds 13 tot 18 weken.

BEGIN EN LENGTE KOELING

Streeflengte in het onderzoek was 25-45 cm. Bij kortere planten zijn de verhoudingen niet goed en blijven de bloemen in het blad steken. De optimale koelduur verschilt per cultivar. 'Rubra Maxima' wordt vrij snel lang. Koelen vanaf half oktober is het beste. Alleen bij 'Aurora' is aanvang koeling voor eind oktober geheel af te raden. Een koelduur van 13-15 weken gaf bij 'Rubra Maxima' een korte plant van 35-45 cm lengte. Bij 'Premier' lijkt het optimum voor op pot rond 15-17 weken te liggen. Bij 'Lutea' en 'Aurora' moet langer worden gekoeld: 17-18 weken was optimaal. Kortere koelen gaf een plant die 20 cm of korter was. Als de koeling al in de eerste helft van oktober

Forceren voor op pot of als snijbloem is mogelijk

wordt ingezet, moet een langere koelduur worden aangehouden. 'Rubra Maxima' moet dan zo'n 15 weken worden gekoeld; 'Premier' en 'Lutea' zouden vanaf begin oktober 17 weken koude moeten krijgen.

Dit onderzoek is gefinancierd door Productschap Tuinbouw

ADVIES KEIZERSKROON OP POT

- Aanvang koeling: vanaf half oktober zal in bijna alle gevallen veilig zijn. De bloemaanleg via stadiumonderzoek bepalen. 'Aurora' koelen vanaf eind oktober.
- Koelbehandeling: 9°C, aan het einde 2-3 weken 5°C □ 2-3 weken 2°C
- Koelduur:
 - 'Rubra Maxima': 13-15 weken. Wordt in oktober begonnen met koelen, dan is 15 weken beter.
 - 'Premier': 15-17 weken.
 - 'Lutea' en 'Aurora': 17-18 weken.
- Een kasttemperatuur van 18°C is goed mogelijk, maar kan onder kritieke omstandigheden (bijv. januari inhalen mét een korte koelduur) voor enige bloemverdroging zorgen. Houd dan enkele graden lager aan.
- Gebruik voor de broei bij voorkeur de grootste bolmaat.
- Probeer zweters te voorkomen door te stoken met een kiertje lucht.

